

PROTEUS

letnik 83 mesečnik za poljudno naravoslovje
www.proteus.si

Letno kazalo

Stvarno kazalo

Članki

Živa Lampret, Žiga Tertinek, Larisa Vodopivec, Matic Gabor, Gregor Aljančič, Mateja Germ: **Kaj pravijo makrofiti na reki Rak?** (Področje: botanika.) **6**

Jan Bitenc: **Multivalentni akumulatorji.** (Področje: kemija.) **15**

Maks Tušak: **Medicinska hipnoza – zdravljenje z besedo.** (Področje: medicina.) **22**

Mirjan Žorž, Igor Dolinar, Miha Jeršek, Mirijam Vrabec: **Mineraloška dediščina rudnika Sitarjevec (drugi del).** (Področje: mineralogija.) **33**

Simona Kaligarič, Jurij Gulič, Tanja Košar Starič: **Pohorju v pozdrav.** **54**

Boris Podvršnik, župan Občine Zreče; Bojan Borovnik, župan Občine Mislinja; Ivan Žagar, župan Občine Slovenska Bistrica; Marko Rakovnik, župan Občine Lovrenc na Pohorju; Slavko Vetrlih, župan Občine Vitanje; Srečko Geč, župan Občine Ribnica na Pohorju: **Regijski park Pohorje po stoletju od prvih prizadevanj.** **55**

Matjaž Jež, Simona Kaligarič, Jurij Gulič: **Pohorje včeraj, danes, jutri.** **56**

Tanja Lešnik Štuhec, Jurij Gulič: **Vizija Pohorje 2030 - kje smo leta 2020 in kako do leta 2030.** **63**

Mirka Trajanova: **Kamnine med Veliko Kopo in Velikim**

vrhom na Pohorju. **67**

Miha Jeršek, Mirjan Žorž, Mojca Bedjanič, Zmago Žorž, Viljem Podgoršek: **Mineralno bogastvo Pohorja.** **75**

Mirijam Vrabec: **Diamanti s Pohorja.** **95**

Matija Križnar, Rok Gašparič, Viljem Podgoršek: **Paleontološka dediščina Pohorja z okolico.** **98**

Igor Žiberna, Peter Zajc: **Geografske značilnosti Pohorja.** **104**

Igor Žiberna, Jurij Gulič: **Svetlobna onesnaženost na območju Pohorja.** **115**

Urša Vilhar, Lado Kutnar: **Vodno bogastvo Pohorja.** **123**

Ljuban Cencič: **Gozdovi Pohorja.** **129**

Jan Podlesnik: **Podlubniki Pohorja.** **139**

Lado Kutnar, Aleksander Marinšek, Mateja Cojzer: **Naravovarstveno pomembne manjšinske gozdne združbe in habitatni tipi na Pohorju.** **144**

Samo Jenčič: **Pohorska drevesa v presežnikih.** **151**

Lado Kutnar, Matej Tajnikar, Jurij Gulič: **Barja na Pohorju.** **159**

Sonja Škornik, Mitja Kaligarič: **Pohorska travišča.** **172**

Slavko Šerod: **Glive Pohorja s poudarkom na lesnih glivah in njihov pomen.** **180**

Matjaž Bedjanič: **O kačjih pastirjih Pohorja.** **186**

Matjaž Bedjanič: **O koblicah Pohorja.** **193**

Matjaž Jež, Rudi Verovnik:

Metulji Pohorja. **200**

Matej Gamsler: **Ptice Pohorja in njihov naravovarstveni pomen.** **204**

Aja Zamolo, Monika Podgorelec, Primož Presetnik: **Netopirji Pohorja.** **210**

Peter Kozel, Saška Lipovšek, Ljuba Slana Novak, Tone Novak: **Suhe južine (Opiliones) Pohorja.** **216**

Vesna Klokočovnik, Dušan Devetak: **Mrežekrilci Pohorja.** **221**

Andrej Gulič: **Pohorje skozi čas.** **225**

Igor Dakskobler, Valerija Babij: **Botanična novost s Slavnika. V spomin Ernestu Mayerju, Darinki Soban in Tonetu Wraberju.** (Področje: botanika.) **257**

Marina Klemenčič, Aleš Ručigaj: **Bakterije, zelene tovarne antioksidantov.** (Področje: molekularna biologija in biotehnologija.) **271**

Mirjan Žorž, Igor Dolinar, Miha Jeršek, Mirijam Vrabec: **Mineraloška dediščina rudnika Sitarjevec (tretji del).** (Področje: mineralogija.) **277**

Eva Prašnikar, Jure Borišek in Andrej Perdih: **Staranje, celična senescenca in zdravljenje s starostjo povezanih bolezni.** (Področje: biokemija.) **314**

Janez Grad: **Koliko medu in cvetnega prahu naberejo čmrlji.** (Področje: entomologija.) **323**

Igor Dakskobler, Andrej Seliškar, Branko Vreš: **Nova spoznanja o razširjenosti močvirskega mečka (*Gladiolus palustris*)**

v zahodni in jugozahodni Sloveniji. (Področje: botanika.) **354**

Taja Železnik Ramuta, Mateja Erdani Kreft: **Vpliv mikrobiote sečnega mehurja na nastanek in zdravljenje raka sečnega mehurja.** (Področje: celična biologija in medicina.) **364**

Matej Vošnjak, Kim Kneisel, Gaja Mrzelj, Lara Petrič, Miha Slapničar: **Alelopatske lastnosti alkaloidov iz plodov črnega poprovca (*Piper nigrum* L.).** (Področje: rastlinske interakcije.) **372**

Jurij Kurillo: **Droben ptiček zaustavil gradnjo naftovoda.** (Področje: ekologija in varstvo okolja.) **379**

Boris Sket: **Prvo in zadnje presenečenje iz kraškega podzemlja.** (Področje: speleobiologija.) **397**

Jurij Kunaver: **Ledenica G2 na Kaninskem pogorju kot indikator segrevanja ozračja.** (Področje: geomorfologija.) **409**

Anja Torkar, Julija Tomšič, Lara Turk: **Hormonska kontracepcija: preteklost, sedanjost in prihodnost.** (Področje: medicina.) **427**

Luka M. Eržen: **Vpliv okrnjene barvne zaznave na kakovost življenja.** (Področje: medicina.) **441**

Alenka Gabersčik: **Celovitost zgradbe in delovanja ekosfere.** (Področje: biologija.) **445**

Peter Glasnovič: **Botanični sprehod po Piranu.** (Področje: botanika.) **450**

Miha Slapničar, Hana Grintal,

Ana Lucija Čuk, Matej Vošnjak: **Antimikotične lastnosti piperidinskih alkaloidov iz plodov črnega poprovca (*Piper nigrum* L.).** (Področje: botanika in rastlinska patologija.) **464**

Sabina Fijan, Primož Treven, Irena Rogelj: **Nova imena laktobacilov – pomembnih industrijskih mikroorganizmov in probiotikov.** (Področje: mikrobiologija.) **469**

Botanični vrtovi

Tinka Gantar, Ivica Kavčič, Anka Rudolf, Nada Praprotnik, Igor *Dakskobler*: **Scopolijev vrt v Idriji.** **305**

Drobna botanična vest

Luka Pintar: ***Senecio scottsbergii*.** **286**

Letno kazalo

Tomaž Sajovic **435**

Naše nebo

Mirko Kokole: **Mars v opoziciji.** **46**

Mirko Kokole: **Vztrajnost na Marsu.** **287**

Mirko Kokole: **Kitajci pristali na Marsu.** **337**

Mirko Kokole: **Projekt Mesečina.** **384**

Mirko Kokole: **Jupiter ima osemdeset lun.** **481**

Nobelove nagrade za leto 2020

Andreja Gomboc: **Črne luknje – od prve zamisli do Nobelove**

nagrade. **250**

Radovan Komel: **CRISPR/Cas9 – od bakterijske imunosti do preurejanja genoma. Nobelova nagrada za kemijo za leto 2020.** **298**

Mario Poljak, Maja M. Lunar: **Od odkritja povzročitelja do izkoreninjenja hepatitisa C v manj kot petdesetih letih? Nobelova nagrada iz fiziologije ali medicine za leto 2020.** **346**

Nove knjige

Matevž Novak: **Uredniki: Jernej Pavšič, Matija Gogala in Andrej Seliškar: Slovenska Istra I – neživi svet, rastlinstvo, živalstvo in naravovarstvo.** **329**

Nina Zupančič: **Mihael Brenčič: Ljubljanska geološka šola: zgodovina poučevanja geologije na Univerzi v Ljubljani.** **381**

Matija Križnar: **Bogdan Jurkovšek in Tea Kolar - Jurkovšek: Fosili Slovenije: pogled v preteklost za razmislek v prihodnost.** **478**

Pomniki slovenskim naravoslovcem

Matija Križnar, Alenka Jamnik: **Odkritje spominske plošče prof. dr. Antonu Ramovšu.** **477**

Prevodi

Andreja Šalamon Verbič **3, 236, 247, 295, 343, 391**

Uvodnik

Tomaž Sajovic **4, 248, 296, 344, 394**

Zgodovina slovenskega naravoslovja

Matija Križnar: **Fran Dobovšek (1876-1915), spregledani naravoslovec. 264**

Kazalo avtoric in avtorjev

Gregor Aljančič **6**

Valerija Babij **257**

Matjaž Bedjanič **186, 193**

Mojca Bedjanič **75**

Jan Bitenc **15**

Jure Borišek **314**

Bojan Borovnik **55**

Ljuban Cenčič **129**

Mateja Cojzer **144**

Ana Lucija Čuk **464**

Igor Dakskobler **257, 305, 354**

Dušan Devetak **221**

Igor Dolinar **33, 277**

Mateja Erdani Krefc **364**

Luka M. Eržen **441**

Sabina Fijan **469**

Alenka Gabersčik **445**

Matic Gabor **6**

Matej Gamser **204**

Tinka Gantar **305**

Rok Gašparič **98**

Srečko Geč **55**

Mateja Germ **6**

Peter Glasnovič **450**

Andreja Gomboc **250**

Janez Grad **323**

Hana Grintal **464**

Andrej Gulič **225**

Jurij Gulič **54, 56, 63, 115, 159**

Alenka Jamnik **477**

Samo Jenčič **151**

Miha Jeršek **33, 75, 277**

Matjaž Jež **56, 200**

Mitja Kaligarič **172**

Simona Kaligarič **54, 56**

Ivica Kavčič **305**

Marina Klemenčič **271**

Vesna Klokočovnik **221**

Kim Kneisel **372**

Mirko Kokole **46, 287, 337, 384, 481**

Radovan Komel **298**

Tanja Košar Starič **54**

Peter Kozel **216**

Matija Križnar **98, 264, 477, 478**

Jurij Kunaver **409**

Jurij Kurillo **379**

Lado Kutnar **123, 144, 159**

Živa Lampret **6**

Tanja Lešnik Štuhec **63**

Saška Lipovšek **216**

Maja M. Lunar **346**

Aleksander Marinšek **144**

Gaja Mrzelj **372**

Matevž Novak **329**

Tone Novak **216**

Andrej Perdih **314**

Lara Petrič **372**

Luka Pintar **286**

Monika Podgorelec **210**

Viljem Podgoršek **75, 98**

Jan Podlesnik **139**

Boris Podvršnik **55**

Mario Poljak **346**

Nada Praprotnik **305**

Eva Prašnikar **314**

Primož Presetnik **210**

Marko Rakovnik **55**

Irena Rogelj **469**

Aleš Ručigaj **271**

Anka Rudolf **305**

Tomaž Sajovic **4, 248, 296, 344, 394, 435**

Andrej Seliškar **354**

Boris Sket **397**

Ljuba Slana Novak **216**

Miha Slapničar **372, 464**

Andreja Šalomon Verbič **3, 236, 247, 295, 343, 391**

Slavko Šerod **180**

Sonja Škornik **172**

Matej Tajnikar **159**

Žiga Tertinek **6**

Julija Tomšič **427**

Anja Torkar **427**

Mirka Trajanova **67**

Primož Treven **469**

Lara Turk **427**

Maks Tušak **22**

Ivan Žagar **55**

Mirjan Žorž **33, 75, 277**

Zmago Žorž **75**

Rudi Verovnik **200**

Slavko Vetrih **55**

Urša Vilhar **123**

Larisa Vodopivec **6**

Matej Vošnjak **372, 464**

Mirijam Vrabec **33, 95, 277**

Branko Vreš **354**

Peter Zajc **104**

Aja Zamolo **210**

Nina Zupančič **381**

Taja Železnik Ramuta **364**

Igor Žiberna **104, 115**